

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง
Academic Administration Model of the Secondary Schools
in the Central Region of the Office of Basic Education Commission

สุภัค ตรังรัตนจิต*

Suphak trangrattanachit

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Doctor of Education (Administration) Mahamakut Buddhist University, Thailand

ดร.ลัดดา พลวัฒน์**

Ladda Pholwattana

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Education Administration Mahamakut Buddhist University, Thailand

Email: Phak.Trang@gmail.com

Received : September 6, 2019

Revised : July 10, 2020

Accepted : July 10, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง (๒) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (๓) ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้แบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๑๗ องค์ประกอบ ๑๑๕ ตัวแปร ส่วนผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๕ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) การดำเนินงาน (๒) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (๓) กิจกรรมการเรียนรู้ (๔) การมีส่วนร่วมการศึกษา และ (๕) ควบคุม

* นางสุภัค ตรังรัตนจิต Mrs.Suphak trangrattanachit

** ดร.ลัดดา พลวัฒน์ Dr.Ladda Pholwattana ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ Advisor Dissertation

คุณภาพการศึกษา ประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๔๒

คำสำคัญ : รูปแบบ; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were as follows : (1) to study the components of the academic administration in secondary schools in the central region of the Office of Basic Education Commission (2) to create an academic administration model of the secondary schools. and (3) to evaluate and affirm the academic administration model of the secondary schools in the central region of the Office Basic Education Commission. The mixed research methodology was used in the study. The data were collected from September 2018 to February 2019 questionnaires and then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. The results of this research found that : The components of the academic administration of the secondary schools in the central region of the Office of Basic Education Commission consist of 17 components and 115 variables. The academic administration model of the secondary schools in the central region of the Office Basic Education Commission from 5 main components; (1) Operation (2) Academic administration process (3) Learning activities (4) Educational participation and (5) Educational quality control. and evaluation and confirmation of the model from experts in its propriety, accuracy, feasibility, and utility is at = 4.42

Keywords : Model; Academic Administration; Administrators of Secondary Schools

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานนับได้ว่า เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะคนไทยส่วนใหญ่ จะสิ้นสุดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ โดยเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ ที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้นได้^๑ ดังนั้นหัวใจหรือภารกิจหลักในการ

^๑ จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพ้อย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๑.**

บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ส่วนการบริหารงานอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ

แต่จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก โดยคะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในภาพรวมในแต่ละรายวิชายังต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ (ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๕๕ เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักเรียนในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีคะแนนต่ำกว่าภาคอื่น ๆ โดยระหว่างกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ผลคะแนนต่างกันมาก^๒ นอกจากนี้ผลการประเมินของนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า

๑. การวางแผนอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพที่แท้จริง
๒. ผู้เรียนบางส่วนยังมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
๓. ผู้เรียนส่วนมากมีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติในกลุ่มสาระหลักอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการเน้นการสอนหนังสือเรียนมากกว่าสอนตามตัวชี้วัดของหลักสูตร
๔. ระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ยังขาดประสิทธิผล ยังขาดประสิทธิภาพและไม่มี การนำ และการประเมินมาใช้ในการพัฒนาอย่างทั่วถึง
๕. ระบบสารสนเทศยังไม่ครอบคลุมและไม่พร้อมนำไปใช้ในการให้บริการการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
๖. ผู้เรียนขาดทักษะความรู้ ความสามารถ ด้านการคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
๗. ค่านิยมของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังแข่งขันสูง ส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น
๘. กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่มุ่งเน้นด้านการสื่อสาร ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนมากสื่อสารภาษาอังกฤษได้ไม่ดีเท่าที่ควร
๙. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาไม่สามารถบูรณาการการจัดการศึกษาร่วมกันได้
๑๐. ครูบางคนสอนวิชาที่ไม่ถนัดทำให้ไม่สามารถสอนได้ครอบคลุมตามตัวชี้วัด

^๒ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๓๓-๓๔.

๑๑. ความก้าวหน้าของบุคลากรทางการศึกษามีข้อจำกัดไม่ทัดเทียมกัน
๑๒. เงินอุดหนุนรายหัวน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา
๑๓. การบริหารจัดการในระดับเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ชัดเจน
๑๔. งบประมาณส่วนใหญ่กระจุกอยู่ที่ส่วนกลางต้องใช้ระยะเวลาในการจัดสรร
๑๕. การบริหารจัดการมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ลำช้า เนื่องจากเป็นองค์กรขนาดใหญ่
๑๖. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษา และขาดการมองปัญหาการศึกษาอย่างเชื่อมโยงกับเรื่องอื่นในสังคมอย่างเป็นระบบ

จากการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ พบปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและเร่งดำเนินการ คือ ครูควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาควรมีผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง^๓

การศึกษาในระดับมัศึกษานั้น เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับสูง เพื่อเตรียมนักเรียนเข้าสู่การเรียนระดับอุดมศึกษา และบางส่วนต้องออกไปประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยหารูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่เหมาะสม มีโครงสร้างและองค์ประกอบอย่างไร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มีต้นแบบสำหรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่นักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง
๒. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

๓. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับนโยบายและนักวิชาการชำนาญการพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview)

ระยะที่ ๒ สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓-๑๐ แล้วนำมา วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

ระยะที่ ๓ ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ รูป/คน เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓-๑๐ ภาคกลาง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน ๔๒๘ โรงเรียน ใน ๒๑ จังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓-๑๐ ในภาคกลาง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน ๒๐๑ โรงเรียน ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จากนั้น ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) ตามสัดส่วนหรือขนาดของนักเรียนในโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่ แล้วเทียบบัญชีไตรยางค์กับกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของนักเรียน

ผู้ให้ข้อมูล จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ ๔ คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และบุคลากรครู ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก (lottery)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณไว้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้คั่นหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ รายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ ๐.๘-๑.๐๐
๓. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๘

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียด ดังนี้

๑. ขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล
๒. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล
๓. ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
๔. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา สำนวความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เนื้อหา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธี (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวแปรการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๔. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis : EFA) โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ “PCA” (Principal Component Analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการแวริแมกซ์ (varimax rotation) เพื่อสกัดตัวแปรแล้วทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis : CFA) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของรูปแบบสมมติฐานการวิจัยที่ได้จากการศึกษาของผู้วิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า

๑. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มี ๑๗ องค์ประกอบ ได้แก่

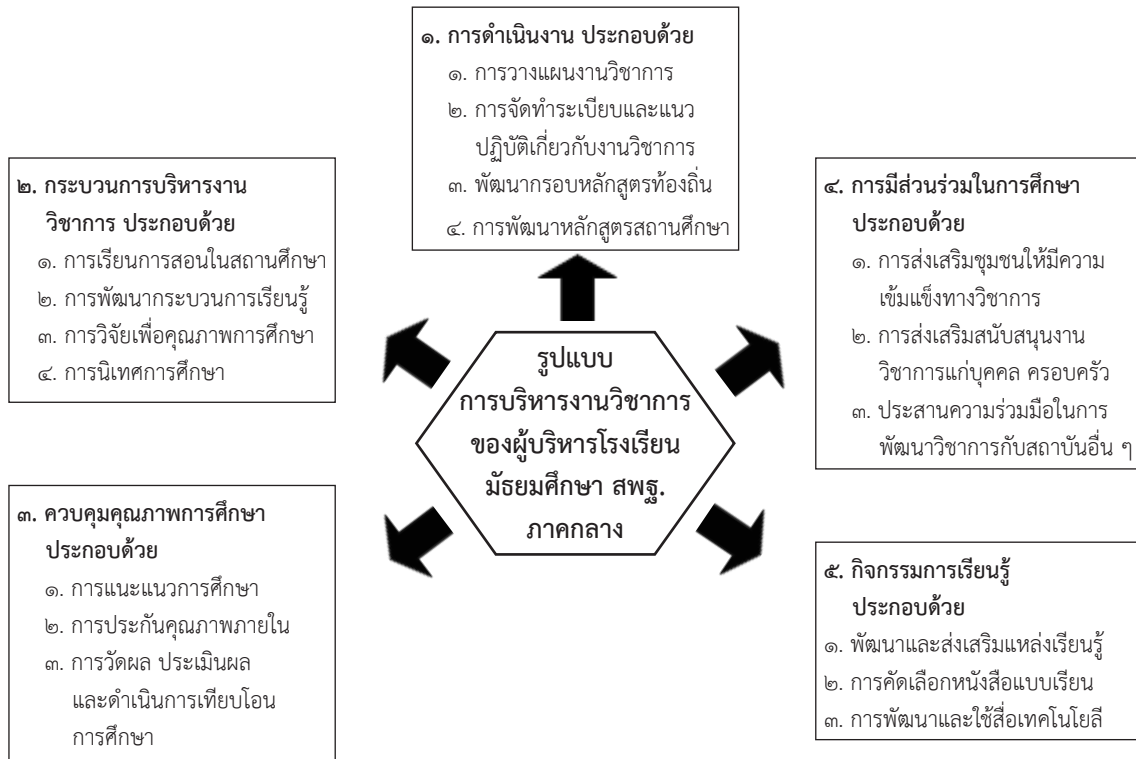
- ๑) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- ๒) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
- ๓) การพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
- ๔) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- ๕) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- ๖) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - ๗) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - ๘) การนิเทศการศึกษา
 - ๙) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - ๑๐) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 - ๑๑) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - ๑๒) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - ๑๓) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 - ๑๔) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 - ๑๕) การแนะแนวการศึกษา
 - ๑๖) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - ๑๗) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
๒. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง พบว่า มี ๕ องค์ประกอบ ได้แก่
- ๑) การดำเนินงาน
 - ๒) กระบวนการบริหารด้านวิชาการ
 - ๓) กิจกรรมการเรียนรู้
 - ๔) การมีส่วนร่วมในการศึกษา
 - ๕) ควบคุมคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบหลักควบคุมคุณภาพการศึกษา มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการศึกษาตามลำดับ และรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = ๑.๘๒๙, DF = ๖, P-value = .๙๓๕, GFI = ๑.๐๐, AGFI = .๙๙๒ และ RMSE = .๐๐๐ แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

๓. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๗ รูป/คน ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒ ($\bar{X} = ๔.๔๒$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การรับรองที่ผู้วิจัยกำหนดคือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑ จึงถือว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

จากสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอรูปแบบ ดังภาพที่ ๑



ภาพที่ ๑ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สพฐ. ภาคกลาง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี ๕ องค์ประกอบได้แก่ การดำเนินงาน กระบวนการบริหารงานวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการศึกษา และควบคุมคุณภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า องค์ประกอบของการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการทำงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งนี้การบริหารงานวิชาการจึงมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน^๔ ที่ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของ

^๔ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๓๙.

สถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ จึงนับได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์นุตโรจน์^๕ ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา การวิจัยในครั้งนี้สามารถนำผลมาอภิปรายผลตามองค์ประกอบหลักได้ดังนี้

๑. การดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นในทุกระดับชั้นเรียน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ และมีความเหมาะสมกับการศึกษาของนักเรียนในทุกระดับชั้น หลักสูตรและการสอนจึงเป็นเครื่องยืนยันความสำเร็จที่ผู้บริหารจะยึดถือและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ตรงกับวัตถุประสงค์ ครอบคลุมครบถ้วนทั้งระบบสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน^๖ ที่ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมโดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับรวิ จันทะนาม^๗ ได้ศึกษาวิจัยในเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมได้มีการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. กระบวนการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้เหตุผลในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนิน

^๕ ปรียาพร วงศ์นุตโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

^๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๕๘.

^๗ รวิ จันทะนาม, รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธานุสรณ์, ๒๕๕๗), บทคัดย่อ.

กิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากรในสถานศึกษา เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจุดหมายดังกล่าว เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้และพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ กรองทอง จิรเดชากุล^๘ ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ กรอสแมน^๙ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายของรัฐในการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่า การพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีแนวทางดำเนินการที่ดีนั้นต้องดำเนินการโดยมีการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ นโยบายของรัฐต้องแน่นอน ปรับปรุงวิธีการสอนของครูโดยนำวิธีนิเทศการสอนมาใช้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาครู จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนการสอน และประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อเทคโนโลยีกับสถาบันอื่น มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ ตามมาตรา ๖๖ ได้ให้หลักการและแนวคิดที่ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ^{๑๐} ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูอาจารย์ให้บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมหลากหลายและเพียงพอ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเคอร์รี่^{๑๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติ

^๘ กรองทอง จิรเดชากุล, การนิเทศภายในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^๙ Grossman, Tabitha, State Policies to Improve Teacher Professional Development. **NGA Center for Best Practices**, vol 44, 7, (2009): Abstract.

^{๑๐} รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2554), หน้า 130.

^{๑๑} Kerry, Rice, Priorities in K-12 Distance Education : A Delphi Study Examining Multiple Perspectives on Policy, Practice and Research, **Educational Technology & Society**, vol 12, 3, (2009): 163-170.

ที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

๔. การมีส่วนร่วมในการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรมเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๒๙ ให้หลักการและแนวคิดทำให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซอร์จิโอวานนี และคณะ^{๑๒} ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้นจะต้องมีการจัดทำโครงการหรือวางแผน เพื่อให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ และการจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ เขา^{๑๓} ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติที่ดีเลิศด้านงานวิชาการ ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศด้านงานวิชาการ ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครูมีความรับผิดชอบในการเรียนการสอน รัฐมีนโยบายทางการศึกษาที่ชัดเจน และผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์และสังคมให้การยอมรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

๕. ควบคุมคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จัก สภาพแวดล้อมรอบตัว สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรเพ็ญ ภูโสภา^{๑๔} ได้กล่าวว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลรู้จักตัวเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ปัญหา รู้จักเลือกและวางแผนชีวิตการเรียน อาชีพ

^{๑๒} Sergiovanni Thomas J. and others, **Educational Governance and Administration**, 6nd ed, (New Jersey : Pearson, 2008) : 267-268.

^{๑๓} Zhao, Yong, Comment on the common Core Standards Initiative, **AASA Journal of Scholarship**, vol 6, 3, (2009) : 46-54.

^{๑๔} จันทรเพ็ญ ภูโสภา, **จิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู**, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘), หน้า ๒๕๕.

และสามารถปรับตัวเองได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การมี ชีวิตที่ดี มีความสุข ความสำเร็จ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองสังคม และประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ดังนี้

๑. ด้านเชิงนโยบาย

๑.๑ การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน ในการรวบรวมข้อมูล ระเบียบ และแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นระบบสะดวกต่อการนำไปใช้

๑.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผนกำหนดปฏิทินในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจนและใช้เหตุผลในการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคลากรให้มีคุณภาพ

๑.๓ กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้ไปฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำรวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แก่นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การมีส่วนร่วมในการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยส่งเสริมให้ครูมีการจัดการศึกษาอบรม ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.๕ การควบคุมคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าของการแนะแนวการศึกษาและดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานภายนอก

๒. ด้านเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการรวบรวมข้อมูล ระเบียบ และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการให้เป็นระบบและสะดวกต่อการนำไปใช้

๒.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินและมีการวางแผนการในการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของครูแต่ละคนให้มีคุณภาพ

๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแก่นักเรียนและผู้สนใจ

๒.๔ การมีส่วนร่วมในการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดทำแผนในการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับชุมชน และสถาบันอื่นในการจัดกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

๒.๕ การควบคุมคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักเห็นคุณค่าของการแนะแนวการศึกษา โดยมีการประสานความร่วมมือกันในการแนะแนวการศึกษากับโรงเรียนในเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานอื่น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๓.๑ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอื่น

๓.๒ ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ของไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน

๓.๓ ควรศึกษาวิจัยในแต่ละองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรของการบริหารงานวิชาการทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

๓.๔ ควรศึกษาวิจัยเรื่องข้อจำกัด สภาพปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากโรงเรียนแต่ละที่มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันด้วย

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิรเดชากุล. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๐.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพ้อย, ๒๕๕๓.
- จันทร์เพ็ญ ภูโสภา. จิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๓.
- รวี จันทร์นาม. รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ ๕. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๐.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, ๒๕๕๙.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๖.
- Grossman, Tabitha. State Policies to Improve Teacher Professional Development. NGA Center for Best Practices. Vol 22, 7, (2009) : (Abstract).
- Kerry, Rice. Priorities in K-12 Distance Education : A Delphi Study Examining Multiple Perspectives on Policy. Practice and Research. *Educational Technology & Society*. Vol 12, 3, (2009): 168-170.

Sergiovanni Thomas J. and others. **Educational Governance and Administration**. 6nd ed.
New Jersey : Pearson, 2008.

Zhao, Yong. Comment on the common Core Standards Initiative. **AASA Journal of Scholarship**. Vol 6, 3, (2009): 46-54.